

17963

VÕISTLUS- MÄÄRUSED

VÕRKPALL

RAK·PEDAGOOGILINE KIRJANDUS·

A-17465

NSV LIIDU MINISTRITE NÕUKOGU juures asuv ÜLELIIDULINE
KEHAKULTUURI- ja SPORDIKOMITEE

VÖRKPALL

VÕISTLUSMÄÄRUSED

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN

1948

Määrused on kinnitanud NSV Liidu Mi-
nistrite Nõukogu juures asuv Üleliiduline
Kehakultuuri- ja Spordikomitee ja need on
kohustuslikud kõigil NSV Liidu territoo-
riumil korraldatavail võrkpallivõistlustel

Bibliotheca
Universitatis
Tartuensis

1948.0605

Kaas: V. Toots

14514

Tõlkitud 1948. a. väljaande järgi ja täiendanud vasta-
valt Eesti NSV territooriumil harrastatavale mängu-
viisile E. Belov

A-17465

Vastutav toimetaja A. Adari
Keeleline toimetaja L. Randman

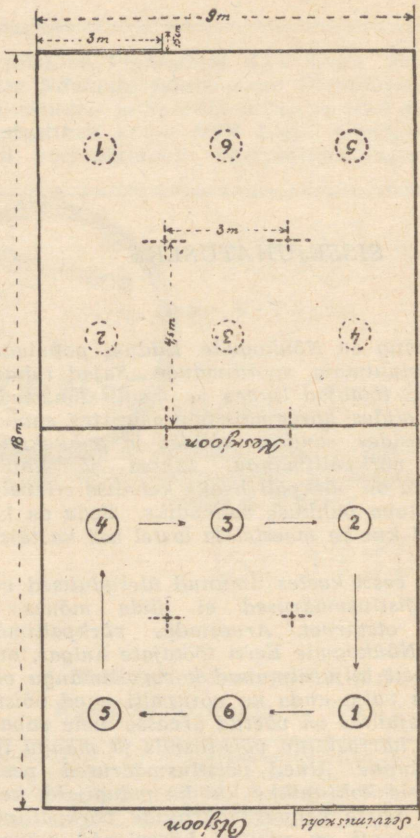
Ladumisele antud 1. VII 1948. Trükkimisele antud 28. VII 1948. Trükiarv
2000. Paber 61x86, 1/32. Trükipoognaid 1,25. Trükitähti trükipoognas
48000. Arvutuspoognaid 1,5. MB-06665. Tell. nr. 2260.
Trükikoda „Kommunist“, Tallinn, Pikk 2.

На эстонском языке
„Волейбол“. Правила игры.

SISSEJUHATUSEKS

Võrkpallimäng on Nõukogude Liidus populaarsemaid ja levinuimaid spordimänge. Sajad tuhanded meie kodumaa töötajad linnas ja maal, õpilased ja üliõpilased koolides, kõrgemais õppeasutistes, sovhoosides ja kolhoosides, sanatooriumides ja puhkekodudes harrastavad võrkpallimängu. Lihtsa ja huvitava spordimänguna on võrkpall heaks kehalise ettevalmistuse ja tervistava puhkuse vahendiks. Seda on kerge õppida naistel kui ka meestel ja lastel kui ka täiskasvanuil.

1946. aastal eesti keeles ilmunud üleliidulised võrkpallimängu võistlusmäärused ei täida mõnes osas praegu oma otstarvet. Arvestades võrkpallimängu populaarsust Nõukogude Eesti töötajate hulgas, otsustati paralleelselt hiljuti ilmunud korvpallimängu võistlusmäärustega välja anda ka võrkpalli uued võistlusmäärused, kusjuures on võetud arvesse meie vabariigi territooriumil harrastatav võistlusviis ja mängu tagajärgede märkimine. Uued võistlusmäärused peaksid aitama nii meie kohtunikke kui ka mängijaid, kel on kokkupuuteid teiste vennasvabariikide võrkpallivõistkondadega. Samuti on püütud käesolevad määrused teha arusaadavaks igale algajale.

Külgjoon
 Võrkpalliväljak

Otsjoon | Seevõimskohl

MANGU MÕISTE

Võrkpallimäng seisab selles, et kaks võistkonda, asudes võrguga kaheks jagatud väljakul, püüavad kätega saata palli vastaspoolele.

I. VÕISTLUSPAIK, SISUSTUS JA INVENTAR

§ 1. Väljak

Väljak (vt. joon. lk. 4) kujutab endast neli-nurka, mille pikkus on 18 m ja laius 9 m.

Mängimise puhul kinnises ruumis peab lae kõrgus olema vähemalt 5 m. Kõik takistused peavad väljaku piirdeist eemal olema: lahtisel väljakul vähemalt 2,5 m ja kinnises ruumis vähemalt 1,5 m. Kinnises ruumis võib väljaku pikkust vähendada 15 m-ni ja laiust 7,5 m-ni. Ametlikud linnadevahelised võistlused peavad toimuma normaalsuurusega, s. o. 18×9 m väljakul.

Võistlused on lubatud järgmistes temperatuur-
seis tingimustes: kinnises ruumis ei tohi tempe-
ratuur olla alla $+10^{\circ}$ C ja üle $+18^{\circ}$ C ja lahti-
sel väljakul mitte alla $+10^{\circ}$ C.

§ 2. Väljaku märkimine

1. Väljakut piiravad jooned. Nelinurga lühe-
maid jooni nimetatakse otsjoonteks ja pikemaid
küljjoonteks. Ots- ja küljjooned peavad moodus-
tama täisnurgad.

2. Otsjoontel tõmmatakse 3 m kaugusele pare-
mast nurgast 15 sm pikkune joon. Sellest joonest
kuni väljaku parema nurgani on servimiskoht.
Mõlema küljjoone keskpunkte ühendavat sirg-
joont nimetatakse keskjooneks. See jagab väljaku
kaheks osaks (pooleks). Keskjoon jagatakse kol-
meks võrdseks osaks, mis on perpendikulaarsed
15 sm pikkuste joontega.

Väljaku mõlemad pooled jagatakse kahe
 30×30 sm suuruse ristiga kuueks võrdseks tsoon-
niks, kusjuures tsoonid on numereeritud vasta-
valt mängijate algasetusele: paremalt vasakule

taga 1, 6 ja 5,

ees 2, 3 ja 4.

Väljak märgitakse hästinähtava värviga. Joo-
ned, 5 sm laiused, peavad olema ühes tasapinnas
väljakuga. Väljaku joonte laius kuulub väljaku
mõõdete sisse.

§ 3. Võrk

Keset väljakut keskjoone kohale tõmmatakse 1 m laiune ja 9,5 m pikkune nööri võrk. Võrk pingutatakse kahe posti, mis asetsevad 0,5 m kaugusel külgjoontest, külge 4—5 mm jämeduse traadi või nööriaga.

Võrgu ülemine äär peab olema mängude puhul meestele 2,45 m ja naistele 2,25 m kõrgusel.

Lastele on määratud järgmised võrgu kõrgused:

	13—14-aastaste grupp	15—16-aastaste grupp	17—18-aastaste grupp
poeglapsed	2.20	2.35	2.45
tütarlapsed	2.10	2.25	2.25

Võrgu ülemisele äärelle õmmeldakse 5 sm laiune valge riba. Võrgusiimad peavad olema täisnurksed ja 10×10 sm suurused.

Põigiti võrku õmmeldakse valged lindid, mis märgivad väljaku 9-meetrilist laiust. Need lindid peavad asetsema täpselt väljaku külgjoonte kohal.

§ 4. Pall

Pall peab olema ümmargune, ümbermõõduga 66—69 sm, ja kaaluma enne mängu algust 255—285 g. Pall väliskest on nahast.

II. VÕISTLUSTEST OSAVÕTJAD

§ 5. Vanusegrupid

Võistlustest osavõtjad jagunevad järgmiste vanusegruppide järgi:

a) poisid ja tüdrukud	—	13—14 a.,
b) poeglapsed ja tütarlapsed	—	15—16 a.,
c) noormehed ja neiud	—	17—18 a.,
d) mehed ja naised	—	19 aastat ja vanemad.

Märkus: Erijuhtudel lastakse 18-aastastel noormeestel ja neidel arsti loal mängida vanade võistkondades.

§ 6. Mängijad

1. Võistlusest võtavad osa kaks võistkonda, kummaski kuus mängijat. Mängu jooksul võib iga võistkond asendada kaht mängijat varumängijatega. Seega võib ühte võistkonda kuuluda 8 mängijat: 6 algkoosseisust ja 2 varumängijat.

2. Võistluse protokollil kantakse võistkonna kõigi mängijate nimed (mitte üle 8).

Märkus: Mängijail, kes pole protokollil kantud, ei lubata võistelda.

3. Varumängijad ja treenerid peavad asuma kohtuniku vastaspoolel (kohtuniku ja sekretariaadi vastas).

4. Võistlejate asendamine toimub võistkonna kapteni või treeneri nõudmisel siis, kui pall on „surnud“.

Mängijate asendamiseks antakse 1 minut aega. Juhul, kui asendamine pole toimunud ühe minuti jooksul, arvestatakse võistkonnale üheminutiline vaheaeg („aeg maha“). Juhul, kui võistkonnal puudub õigus üheminutiliseks vaheajaks, mäng jätkub pärast asendamiseks määratud aja möödumist ja võistkonda karistatakse punktiga või servi äravõtmisega.

Võistkonna keeldumise juhul asendada mängija ühe minuti jooksul karistatakse samuti punktiga või servi äravõtmisega.

5. Mängija, kes lahkub mängust, samuti mängija, kes astub mängu, peab kohtunikult selleks loa saama.

6. Varumängija peab asuma asendatava mängija kohale.

7. Algkoosseisust asendatud mängija võib uuesti tulla mängu, kuid ainult teda enne seda asendanud mängija asemele. Hoolimata sellest, kas algkoosseisu mängija pöördub oma kohale tagasi või

ei, vaadatakse sellisele juhule kui ühele vahetusele.

Teine varumängija omab õigust asendada ükskõik keda mängijaist, nende hulgas ka esimest varumängijat. Viimasel juhul teine vahetus loetakse lõppenuks ja väljaspool mängu asuv põhi-koosseisu mängija ei saa enam mängu tulla.

8. Õnnetusjuhtumi puhul pärast kaht asendamist on lubatud kolmas vahetus, kusjuures väljuv mängija asendatakse ühe kahest väljaspool mängu oleva mängijaga. Pärast seda ei ole mingisugused asendamised enam lubatud.

9. Kohtuniku poolt kõrvaldatud mängija võib asendada varumängijaga juhul, kui võistkond pole veel kõiki asendamisega teinud. Kõrvaldatud mängija ei saa tulla uuesti mängu.

10. Kui ühe võistkonna koosseisu jääb mängu jooksul vähem kui kuus mängijat, mäng katkestatakse ja sellele võistkonnale arvestatakse kaotus.

11. Õnnetusjuhtumi puhul mängijaga on kohtunik kohustatud võistkonna kapteni avalduse puhul mängu 3 minutiks katkestama.

12. Igal mängijal peab olema rinnal ja seljal number, vastavalt mängijate algasetusele (1—6). Varumängijad kannavad nr-d 7 ja 8. Numbri suurus: kõrgus 15 sm, laius 2 sm.

13. Numbrit vahetamine pole lubatud enne geimi lõppu. Numbreid võib vahetada enne uue geimi algust, millest tuleb teatada kohtunikule ja sekretärile.

§ 7. Võistkonna kapten

1. Võistkonnal peab olema kapten (vanem), kes on võistkonna esindajaks väljakul.

2. Võistkonna kaptenil peab olema dressist erinevat värvi õmblus vasakul rinnal (10×2 sm).

3. Võistkonna kapten vastutab oma võistkonna distsipliini eest. Ainult kaptenil on lubatud küsimustega pöörduda kohtuniku poole.

§ 8. Mängijate riietus

1. Iga võistkond peab esinema värvilt ühtlases dressis. Mängija spordidress koosneb spordisärgist, spordipükstest ja pehmeist tuhvleist (kummi- või nahktuhvleist ilma kontsadeta).

2. Kohtunik ei tohi lubada mängijaid mängu:

a) kes on erinevas dressis;

b) kes on treeningpükstes;

c) kes on ilma võistlusdressita;

d) kel pole numbrit seljal ega rinnal.

§ 9. Mängijate asetused

Enne palli servimist rivistuvad mõlema võistkonna mängijad väljakule kahes joones, kummaski 3 inimest. Tagaliini paremas nurgas asetsev mängija kannab number 1, järgmine tema ees number 2 jne. (vt. joon. lk. 4). Mängijate asetused numbrite järgi on vastupidine kellaosuti liikumisele. Võrgu ees asuvaid mängijaid nimetatakse eesliini-mängijaiks, ülejäänud kolme mängijat aga tagaliini-mängijaiks. Ees- ja tagaliini-mängijad võivad mängu ajal olla ükskõik kus kohal oma väljaku alal, kuid enne palli servimist nad peavad moodustama kaks liini, vastavalt oma tsoonidele.

III. KOHTUNIKE KOHUSTUSED

§ 10. Kohtunik pukil (tornis)

1. Igal võistlusel peab viibima kohtunik, kes asub võrgu kõrval kohtunikupukil (tornis). Kohtunik jälgib võistlusmääruste täitmist mängijate poolt, otsustab kõik vaieldavad küsimused ja koostab võistluse aruande.

2. Igale mängijale määratud karistuse peab kohtunik kandma protokollis.

3. Kohtunik pukil peab kuulutama vigade fikseerimisel (vastava terminoloogia järgi) need vead, missugused võivad tuua arusaamatusi mängijaile ja pealtvaatajaile.

4. Kohtunik vilistab: mängu alustamisel, vigade fikseerimisel ja kõigil juhtudel, kui ta peab vajalikuks mäng katkestada.

5. Kohtunik kõrvaldab ilma eelhoiatusega iga mängija, kes tegi solvava märkuse kohtuniku kohta.

6. Kohtunik on kohustatud tegema isikliku märkuse mängijale:

- a) vaidluse eest kohtuniku või vastasega,
- b) kisa ja lärmi eest,
- c) mängu viivitamise eest.

Määruste korduva rikkumise eest mängija kõrvaldatakse väljakult.

Mängija isikliku vea saamise korral karistatakse tema võistkonda ühe punktiga või servimise õiguse äravõtmisega. Erijuhtudel võib kohtunik teha hoiatuse kogu meeskonnale, ilma et üksik mängija saab isiklikku märkust. Sel juhul meeskonda ei karistata.

7. Juhul, kui väljaspool väljakut asuvad mängijad ja treenerid annavad juhendeid, karistatakse võistkonda ühe punktiga või servimise õiguse äravõtmisega.

§ 11. Sekretär

1. Sekretär asub kohtunikutorni (puki) kõrval.
2. Sekretär täidab võistluse protokoll, märgib servimise ja mängijate ümberasetumise, peab punktide arveldust ja jälgib mängijate õiget vahetust väljakul. Mängijate sissekandmine protokollis toimub numbrite järjekorras.
3. Lõpliku lahenduse punktide arveldamise ja teistes küsimustes, mis on sekretäri ülesandeks, teeb kohtunik.

§ 12. Piirikohtunikud

1. Igal võistlusel peab olema kaks piirikohtunikku (joonekohtunikku), kes asuvad kohtunikule vastupidiseis väljakunurkades. Piirikohtunikud alluvad kohtunikule ja nad ei tohi teha iseseisvaid otsuseid. Nad jälgivad, millal ja kumma võistkonna süül pall läheb mängust välja, fikseerivad määrustevastast palli servimist, vehivad lipuga, kui pall on sattunud väljapoole väljakut, ja langetavad lipu, kui pall on kukkunud väljakule.

2. Kohtunik võib mängu ajal eemaldada piirikohtuniku, kes end liialt segab mängu või kes väärahit fikseerib vigu. Mängijad peavad tähelepanema üksnes kohtuniku vilet, mitte aga piirikohtuniku lippu.

IV. MÄNGU MÄÄRUSED

§ 13. Mängu kestus ja poolte valimine

1. Enne võistluse algust loosib kohtunik väljakupoole või servimise valiku õiguse. Kui loosi tõmmanud võistkond valib algserveri õiguse, siis teine võistkond võib valida väljakupoole, ja vastupidi. Kohtunik peab fikseerima, kumb võistkond alustab servimist.

2. Pärast esimest geimi vahetavad võistkonnad väljakupooled ja servimist alustab võistkond, kes seda ei alustanud esimesel geimil. Teise ja kolmanda geimi vahel on kohustuslik 5-minutiline vaheaeg. Kui on vaja mängida kolmandat geimi, kohtunik loosib uuesti väljakupoole või algserveri.

3. Kolmandas geimis toimub pärast kaheksa punkti saavutamist, ükskõik kumma võistkonna poolt, väljakupoolte vahetamine ilma vaheajata enne seda. Mõlema võistkonna mängijad peavad seejäures asuma samadele kohtadele, kus nad olid enne poolte vahetust.

Servimise õigus jääb sel juhul samale võistkonnale, kes servis enne poolte vahetust.

4. Tähtsamail ja suuremail võistlustel (näiteks vabariiklikud meistrivõistlused, linnadevahelised turniirid, vabariikidevahelised võistlused) mängi-

vad meeskonnad viiegeimilisi mängu (võitjaks arvestatakse see meeskond, kes võidab kolm geimi viiest või vastavalt mängu käigule kolm geimi neljast. Näide: kolm võidetud geimi viiest — 15:10, 8:15, 15:12, 13:15 ja 15:6 või kolm võidetud geimi neljast — 15:13, 17:15, 11:15 ja 15:9). Poolte vahetus toimub, nagu harilikult, pärast iga geimi lõppu.

Viieminutiline vaheaeg ja loosimine toimuvad sel juhul enne viiendat geimi.

Poolte vahetus pärast kaheksa punkti saavutamist, ükskõik kumma võistkonna poolt, toimub sel juhul viiendas geimis.

5. Igal võistkonnal on õigus ühe matši jooksul saada kaks üheminutilist vaheaega. Vaheaega võib meeskonna kapten nõuda ainult siis, kui pall pole mängus.

§ 14. Mängu algus ja algserv

1. Mängija alustab servimist pärast seda, kui kohtunik on välja kuulutanud jooksva tagajärje. Juhul, kui mängija servis enne seda, paneb palli uuesti mängu sama mängija (s. t. serv tuleb korramisele).

2. Mängija asub servimiskohale, viskab palli üles ja saadab selle ühe või kahe käe löögiga vastaspoolele. Serv loetakse sooritatuks, kui

mängija pärast palli ülesviskamist puudutas seda käega.

3. Kui pärast palli ülesviskamist mängija lööb sellest mööda ja pall kukub maha, on lubatud servi korrata. Kohtunik ei tohi lubada sel viisil mängu sihilikku venitamist.

4. Serv loetakse määrustepäraseks, kui pall ületab võrgu seda puudutamata ja kui see läheb läbi kahe lindi vahelt, mis määravad väljaku laiuse.

5. Servimisel võib mängija üles hüpata või võtta hoogu, kuid enne palli puudutamist käega ei tohi ta väljakujoonest üle astuda. Käest servimine (palli üles viskamata) on keelatud.

§ 15. Servija vahetus

Mängija jätkab servimist nii kaua, kuni ta ise või tema võistkond pole teinud viga. Pärast seda läheb servimine üle vastasvõistkonnale.

§ 16. Kohtade vahetus

Kui võistkond on tagasi võitnud palli servimise, alustab servimist järjekorras järgmise numbriga mängija.

Ex bibl. univ. Tartu

Seejuures vahetavad kõik mängijad oma kohad. Number 1 läheb number 6 kohale, number 6 number 5 kohale, number 5 number 4 kohale jne. Säärane vahetus toimub alati pärast servi tagasi-
võitmist. Mängijate vale asetus servimise momen-
dil põhjustab kas servimise õiguse või punkti kao-
tamise. Sel juhul fikseerib kohtunik punkti või
servimise õiguse kaotamise ilma eelhoiatuse-
ta. Palli servimise puhul ühe ja sama mängija poolt
mängijate ümberasetust (vahetust) ei toimu.

§ 17. Palli löömine

1. Palli võib kätega tõrjuda ükskõik mil vii-
sil. Palli puudutamine keha külge vööst kõrge-
mal võrdub löögiga. Võistkond võib palli maha
kukkuda laskmata seda tõrjuda (lüüa) mitte üle
kolme korra. Üks ja sama mängija ei tohi palli
puudutada kaks korda järjest. Kohtunik peab
jälgima, et palli puudutamine toimuks löögiga
(palli katkendliku puudutamisega). Kui mängija
surub palli vastu võrku (pidev puudutamine), loe-
takse võistkonnale viga. Kui pall puudutab ühte
ja sama mängijat kaks korda järjest või veereb
mööda mängija keha, siis loetakse, et mängija on
palli puudutanud kaks korda järjest.

2. Vastastikune abistamine mängu ajal on
lubatud. Samuti on lubatud: mängida palli (s. t.
lüüa, suruda või tõsta) toetudes partnerile; aidata

kaasmängijat, kui teine inertsil mõjul on kukkumas võrgu peale või vastaspoolele.

§ 18. Kahekordne mängimine

1. Ühe ja sama võistkonna kahe mängija üheaegne palli puudutamine loetakse kaheks löögiks. Kumbki neist mängijaist ei tohi palli puudutada kolmandaks löögiks. Kui kahest mängijast puudutas palli ainult üks, kuid teine lõi selle mängija käe pihta, ilma et ta palli oleks puudutanud, loetakse see üheks löögiks.

2. Võrgu kohal oleva palli üheaegsel puudutamisel kahe erineva võistkonna mängija poolt loetakse viimase löögi teinuks see, kellele vastupidises suunas pall pärast lööki lendas.

Palli üheaegsel puudutamisel kahe erineva võistkonna mängija poolt omab õigust kolmele löögile see võistkond, kelle poolele pall lendas.

Kui palli üheaegsel puudutamisel kahe erineva võistkonna mängija poolt pall kukkus väljakule, siis servimise õiguse või punkti kaotamiseks loetakse see võistkond, kelle väljakupoolele pall kukkus. Kui sel puhul pall on kukkunud välja poole väljakupiire, on kaotajaks vastupidine võistkond.

3. Grupiline blokk-puudutamine ühe võistkonna kahe või kolme mängija poolt (üheaegselt) loe-

takse üheks löögiks. Ükski ülaltähendatud mängijaist ei tohi pärast blokeerimist teha teist lööki.

§ 18. Võrgu juures mängimine

1. Kui pall on puudutanud võrku väljaspool võrgu laiust määravaid linte, loetakse ta mängust väljasolevaks. Mängu ajal võrgu puudutamine mängija poolt võrdub punkti või servimise õiguse kaotamisega. Kui pall puudutab löögi ajal võrku, siis seda ei loeta veaks.

2. Võrgu rebenemise korral antakse „uus pall“, s. t. uus serv, hoolimata sellest, millal see juhtus.

§ 19. Käe viimine üle võrgu

Kui käe viimisel üle võrgu mängija puudutab palli, siis tema võistkond kaotab kas servimise või punkti. Käe viimine üle võrgu palli puudutamata või ka inertsi puhul pärast lööki ei loe veana.

§ 20. Keskjoonest üleastumine

Vastase väljakupoole puudutamine mängija ükskõik missuguse kehaosaga või mängija ükskõik missuguse kehaosa viimine võrgu vertikaaltasapinna taha sihiga segada vastasmängijat on viga,

mille eest süüdlane pool kaotab kas punkti või servimise õiguse. Mängija ükskõik missuguse kehaosa viimine üle keskjoone õhus nii, et see ei puuduta vastasmängijat või vastasväljakupoolt, ei loe veana, kui sellega pole segatud vastasvõistkonna mängijaid.

Kui aga mängija astus üle mõeldava keskjoone pikenduse, s. t. asub väljaspool väljakut, ega ole palli puudutanud, seda veana ei arvestata.

§ 21. Tagaliini-mängijad

1. Tagaliini-mängijail on lubatud pall lüüa vastaspoolele 2., 3. ja 4. tsoonist (vt. joonist) ainult sel juhul, kui pall on võrgu ülemisest äärest madalamal. Tagaliini-mängijad, kes asuvad väljaspool nn. väljaku ründeosa (s. t. tsoonides 1, 6 ja 5), võivad lüüa palli vastaspoolele ükskõik mil viisil.

2. Tagaliini-mängijail ei ole lubatud palli blokeerimine (silustamine) siis, kui pall on võrgust kõrgemal.

Vajalikuks brošüüriks on

VÖRKPALL

Kavad kehakultuurikollektiivide
spordisektsioonidele

3. Kui tagaliini-mängija (kas 1., 6. või 5. tsoonist), asudes väljaspool väljakut, satub 2. ja 4. tsooni mõeldavasse pikendusse, loetakse ta nendes alades asuvaks.

§ 22. Pall on mängust väljas („surnud“)

1. Üle ots- või külgjoone lennanud pall on surnud üksnes siis, kui see puudutab maapinda, posti, võrku või mõnd muud eset, samuti pärast neljandat (järgemööda) lööki ühe võistkonna mängijate poolt. Sel juhul loetakse viimase löögi teinud võistkond punkti või servimise kaotanuks.

2. Mängijail on lubatud palli vastuvõtmiseks joosta üle väljaku piiride, kuid mitte üle keskjoone mõeldava pikendusjoone. Löögi ajal kõrvalistele esemeile toetumine loetakse veaks.

3. Toetumine kõrvalistele esemeile, ka postide vastu, pärast lööki on lubatud.

4. Kui pall lendab läbi võrgu alt, siis selles süüdlane pool kaotab kas servimise või punkti.

Palli lendamine üle võrgu väljaspool väljaku laiust määravaid linte loetakse veaks.

5. Ruumis lage, laest rippuvaid esemeid või väljas puuksi jne. puudutanud pall loetakse väljapoole väljaku piire langenuks ja võistkonnale loetakse selle eest viga.

6. Kui pall kukub maha, kuid ei ületa seejuures väljaku piiri täielikult, loetakse siiski punkti või servimise kaotanuks see võistkond, kelle poolele pall kukkus.

§ 23. Palli ja servimise kaotamine

I. Vastuvõttev võistkond kaotab palli (punkti) ja serviv võistkond servimise, kui:

1. pall puudutab maapinda;
2. võistkond on palli tõrjunud (löönud) üle kolme korra;
3. pall oli kinni peetud või visatud (hoitud pall);
4. pall on mõnd mängijat puudutanud allpool vööd;
5. mängija on palli puudutanud kaks korda järjest;
6. võistkond on palli servimise ajal rikkunud mängijate asetuse korda (asus vales tsoonis);
7. mängija on puudutanud võrku;
8. mängija on astunud keskjoonele või üle selle;
9. mängija on käe viimisel üle võrgu puudutanud palli;
10. tagaliini-mängija, asudes 2., 3. või 4. tsoonis, on löönud võrgu ülemisest äärest kõrgemal oleva palli vastaspoolele;

11. pall on lennanud üle võrgu väljastpoolt väljaku laiust määravaid linte;

12. pall on maandunud väljapoole väljaku piire või on lennanud võrgu alt läbi, puudutanud mõnd eset väljakul või väljaspool selle piire või mängija on mänginud palli, toetudes vastu mõnd eset (pink, sein, jne.);

13. mängija sai isikliku märkuse;

14. meeskond sai õpetuse treeneri või reservmängija poolt.

II. Kui erinevate võistkondade kaks mängijat sooritavad vea üheaegselt (puudutavad võrku, viivad käe üle võrgu, ületavad keskjoone jne.), siis viga ei loe ja antakse uus serv.

Kui viga on sooritatud kahe erineva võistkonna mängija poolt erineval ajal, siis loetakse eksinuks see, kes tegi vea esimesena.

III. Täiendavalt toodule kaotab serviv võistkond servimise õiguse järgmistel juhtudel:

1. kui servimine pole toimunud servimiskohalt;

2. kui mängija on servimisel astunud väljakujoonele või üle selle;

3. kui pall on servimisel läinud üle võrgu teise mängija abil;

4. kui on servitud väljaspool ettenähtud järjekorda;

5. kui pall on servitud käest.

§ 24. Punktide arvutamine ja matši tagajärg

1. Mäng koosneb kolmest-viiest partiist. Geimi võidab meeskond, kes esimesena saavutab 15 punkti. Geim jätkub seni, kuni üks pooltest on saavutanud kahepunktilise edu. Kaks geimi kolmest partiist ja kolm geimi viiest partiist võitnud võistkond on võitnud kogu matši. Kui üks võistkond on võitnud kaks geimi järjest (kolmest partiist) või kolm geimi järjest (viiest partiist), siis kolmandat (või viiegeimilises matšis neljandat) geimi ei toimu.

2. Kui mäng on mingisugusel põhjusel katkenud, kuid seda ei lükata edasi, jätkub punktide edasiarvutamine katkestusseisust ja mängijad peavad võtma asetuse, mis neil oli enne mängu katkestust. Kui mäng lükatakse mingisugusel põhjusel edasi (s. t. järgmisele võistluspäevale), annulleeritakse saavutatud tagajärg (resultaat) ja punktide lugemist alustatakse uue mängu puhul otsast peale.

3. Palli vastuvõtva võistkonna poolt tehtud viga annab vastasvõistkonnale punkti, kuna serviva võistkonna poolt tehtud vea tagajärjeks on servimise õiguse kaotamine.

V. VÕISTLUSE ALUSTAMINE JA LÕPETAMINE

1. Viis minutit enne võistluse (matši) algust peavad võistkonnad olema võistlusvalmis (võistlusdressis), kusjuures matši juhtima määratud kohtunik loosib võistkondade kaptenite vahel poole või palli. Loosimine võib toimuda ka väljakul.

2. Täpselt võistluseks ettenähtud ajal kutsub kohtunik (annab vilega märku) võistkonnad välja. Võistkonnad ilmuvad väljakule, rivistuvad servimiskoha joonele ja tervitavad. Kui kohtunik on asunud torni (pukki), tutvustab ta võistkondi ja annab vile matši alguseks. Alles siis tohivad mängijad astuda oma tsoonidesse. Kohtunik annab veel ühe vile ja mäng võib alata.

3. Pärast geimi lõppu rivistuvad võistkonnad uuesti servimiskoha joonele. Kohtunik avaldab tagajärje ning selle järel annab vilega märku. Võistkonnad sammuvad (rivi järjekorras) vastaspoolele (s. t. vahetavad pooled). Sama kordub ka pärast kõigi geimide lõppu. Otsustavas geimis (kolmandas või viiendas), pärast kaheksanda punkti saavutamist, rivistuvad võistkonnad uuesti servimiskoha joonele, vahetavad pooled ja jätkavad mängu katkestatud rivistuses.

4. Matš lõppenud, rivistuvad võistkonnad uuesti servimiskoha joonele ja tervitavad. Kohtunik astub tornist (pukist) maha. Võistkondade

kaptendid tänavad kohtunikku ja teineteist. Kohtunik annab lõppvile. Alles siis võivad võistkonnad lahkuda väljakult.

Punkt 4. märgitud alustamine ja lõpetamine on maksev, vastavalt võistluslaadile, nii võrkpallis kui ka korvpallis. Samasugune võistluse alustamine ja lõpetamine on maksev juba jalgpallis.

Kehakultuuriõpikute sarjas ilmus

Aleksander ILLI

„KORVPALL“

Kirjandust

kehakultuurlasele:

ÜLELIIDULINE KEHAKULTUURIKOMPLEKS

„VALMIS TÖÖKS JA NSV LIIDU KAITSEKS”

ÜLELIIDULINE ÜHTNE

SPORDIKLASSIFIKATSIOON

KEHAKULTUURLASE

KÄSIRAAMAT 1948

EESTI NSV TENNISE

AASTARAAMAT I

TALLINN-MOSKVA TEATEJOOKS

KEHAKULTUURIÕPIKUTE SARI:

1) N. Ozolin: TEIVASHÜPE

2) A. Illi: KORVPALL

3) F. Issak: ODAVISE

4) R. Toomsalu: KERGEJÕUSTIK

VÕISTLUSMÄÄRUSI (20 alal)

KAVAD KEHAKULTUURIKOLLEKTIIVIDE

SPORDISEKTSIOONIDELE

RK „Pedagoogiline Kirjandus”

L I S A D

Lisa 1

KOHTUNIKE TERMINOLOOGIA

Kohustuslikud hüüatused

Jrk. nr.	Mängija tegevus	Kohtunik hüüab
	Palli servimisel	
1	Mängija servis enne taga- järje kuulutamist	„Ei loe, uus serv!“
2	Mängija astus servimise ajal joonele või sellest üle	„Jalg joonel, pall üle!“
3	Servi ei sooritatud servimise kohalt	„Ei loe, pall üle!“

1	2	3
4	Servis selleks õigustamata mängija	„Vale järjekord, pall üle!“
5	Servitud pall puudutas vörku	„Vörk!“ (Võib ka ainult vilega fikseerida.)
6	Servitud pall läks üle võrgu küljelt	„Küljelt!“ (Väga tähtis jälgida.)
7	Servimisel mängija viskas, heitis või tõukas palli	„Visatud, pall üle!“
8	Mängija servis käest	„Käest servitud, pall üle!“
9	Servija viskas palli õhku, ei servinud, vaid püüdis selle uuesti kinni	See toiming on keelatud. Pall tuleb kohe lüüa. Kui serv ei õnnestu, peab mängija (servija) laskma palli enne maha kukkuda ja alles siis võib ta uuesti servida.

1	2	3
10	Servimise ajal on mängijail vale asetus (mängija asus vales tsoonis)	„Vale asetus!“ või „Tsoon!“
Palli mängimine		
1	Võistkond puudutas palli üle kolme korra	„Neli lööki!“
2	Pall oli tõmmatud või visatud või pall oli surutud vastu võrku või hoitud käes	„Hoitud pall!“
3	Pall puudutas keha allpool vööd	„Jalad!“
4	Pall puudutas ühe ja sama mängija keha kaks korda järjest või veeres mööda ta keha	„Kaks lööki!“
5	Mängija puudutas mängu ajal võrku	„Võrgus!“
6	Mängija läks osa kehaga võrgu alt läbi, et segada vastaseid, või mängija astus või kukkus vastase väljaku-poolele	„Üle kesk-joone!“
7	Mängija viis käe (käed) üle võrgu ja puudutas palli	„Käed üle võrgu!“

1	2	3
8	Kahe võistkonna mängijad puudutasid palli üheaegselt	„Uus pall!“
Teisi vigu		
1	Tagaliini-mängija jooksis ründelale	„Üle ründekoone!“
2	Mängija toetus palli lüües vastu mõnd eset	Nimetada ese
3	Kaks erineva võistkonna mängijat teevad üheaegselt vea	„Kahekordne viga, uus serv!“
Mittekohustuslikud hüüatused		
1	Visates palli õhku mängija puudutas seda käega	„Oli serv!“
2	Servitud pall kukkus väljapoole väljakut	„Väljas“
3	Servitud pall kukkus vastase väljakupoolele	„Sees!“
4	Servitud pall pörkas lakke või muu eseme külge	Eseme nimetamine, näiteks „Lagi!“ jne.
5	Tagaliini-mängija asus ründele	„Vales tsoonis!“

..... Kehakultuuri- ja Spordikomitee

Komitee aadress: Telefon:

VÕRKBALLIPROTOKOLL NR.

võistluse kohta ja

mees- kondade vahel meistrivõistlustel

nais- grupis „.....” 194... a. väljakul
võimlas

Kohtunik:

Võistluse alguseks oli määratud kell

Võistlus algas kell

Võistlus lõppes kell

Ilmastik:

Väljaku pind:

Temperatuur:

Kohtuniku allkiri:

1. Protokoll täidetakse kohtuniku juuresolekul tindiga.
2. Mängija kantakse protokollile numbri all, mis vastab tema järjekorranumbri algkoosseisus:
3. Mängijad kirjutavad protokollile alla enne võistluse algust.

TEHNILINE

..... võistkonna koosseis:

Nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Allkiri
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Kapten :

..... võistkonna koosseis:

Nr.	Perekonna-, ees- ja isanimi	Allkiri
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Kapten :

R E S U L T A A T :

Esimene geim lõppes	kasuks.
Teine geim lõppes	kasuks.
Kolmas geim lõppes	kasuks.

KOHTUNIKU MÄRKMED

1. Mängijaile (kellele, kummast võistkonnast ja mille eest) on tehtud:

Hoiatus	Märkus	Väljakult eemaldatud

2. Väljaku valdajale on tehtud

3. Õnnetusjuhtumid:

Kellega	Mis juhtus	Missugust esmaabi anti

Kohtunik :

Võistkondade esindajad :

1.

2.

Всесоюзный комитет по делам физической культуры
и спорта при Совете Министров СССР

Коллегия судей по волейболу

ПРОСМОТРОВАЯ КАРТОЧКА

На судейство тов.

Дата игры 19..... г.

Поле

Игра команд коллективов „.....“

и „.....“ Результат игры

в пользу коллектива „.....“

1. Состояние поля

Погода

2. Допущение основных ошибок по правилам, их количество за игру (с описанием ошибок):

а) при игре над сеткой

б) при фиксации задержек, двойных ударов бросков, при игре снизу и т. п.

в) при фиксации места падения мяча

г) при объявлении счета

д) при смене мест игроками

е) при подаче

3. Форма одежды судьи

4. Количество удаленных игроков и за что

5. Взаимоотношения со зрителями и количество зрителей

6. Общая оценка работы судьи

7. Замечания и пожелания

Подпись судьи и его категория (разборчиво)

„.....“ 19..... г.

A K T

"....." 194..... a. toimetas

Kehakultuuri- ja Spordikomitee esindaja sm.

.....esindaja sm. juuresolekul

asetseva võrkpalliväljaku ja selle juurde kuuluvate ruumide
järelvaatust ja konstateeris järgmist :

Küsimused	Vastused
1. Väljaku mõõted ja ruumi kõrgus	
2. Kül- ja otsjoonte kaugus seintest ja muudest esemeist	
3. Väljaku märkimise seisukord	
4. Ruumi valgustus. Seinte, saali ja lae värv	
5. Kas postid ja võrk vastavad määruste nõudeile? Kas on kohtunikutorni ja mõõdulatti?	
6. Väljaku pinna iseloomustus ja seisukord	
7. Kas on dušše sooja ja külma veega? Duššide ja riietuskappide arv, nende mõõted ja läbilaske võime	
8. Kas on käimlaid? Nende seisukord	
9. Kas on kohtunike tuba?	
10. Kas on arstikabinetti?	
11. Kas on käsiapteeki vajalike arstimitega?	
12. Kas on keeva vee paaki?	
13. Küttesüsteem ja keskmine temperatuur	
14. Erilisi märkmeid	

Kohtunikekogu esindaja:

Kollektiivi esindaja:

OSKUSSÕNU

Волейбол	— võrkpall
Площадь	— väljak
Боковые линии	— külgjooned
Лицевые линии	— otsjooned
Средняя линия	— keskjoon
Зоны нападения	— ründetsoonid
Подача	— servimine, serv
Место подачи	— servimise koht
Сетка	— võrk
Судья	— kohtunik
Судьи на линиях	— piiri (joone) kohtunikud
Судейская вышка	— kohtunikutorn
Расстановка игроков	— mängijate asetus
Игроки передних зон	— eestsoonide-mängijad
Игроки задних зон	— tagatsooni-mängijad
Игрок подачи	— servija
Замена игрока	— mängija asendamine
Партия	— geim (game), mäng
Сыгранье мяча	— palli mängimine
Задержанный мяч	— hoitud pall
Рука над сеткой	— käsi üle võrgu
Переиграть подачу	— uus serv
Предупреждение	— hoiatus
Замечание	— märkus
Удаление с поля	— väljakult eemaldamine
Смешанная команда	— segavõistkond

SISUKORD

	Lk.
Sissejuhatuseks	3
Mängu mõiste	5
I Võistluspaik, sisustus ja inventar	5
II Võistlustest osavõtjad	8
III Kohtunike kohustused	12
IV Mängu määrused	15
V Võistluste alustamine ja lõpetamine	26
Lisad:	
1. Kohtunike terminoloogia	29
2. Võrkpalliprotokoll	33
3. Просмотровая карточка	37
4. Akt väljaku järelevaatuse kohta	38
Oskussõnu	39

Rbl. —.45

A-17465

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00495953 4